

145 с.

3. *Гурба В. Г.* Дубовичі : іст.-краєзнав. нарис / В. Г. Гурба. – К. : Бізнесполіграф, 2012. – 279 с. : фото + 4 с. дод.

4. *Центральний державний історичний архів України* (м. Київ) (ЦДІАУ), ф. 1219, оп. 1.

5. *Державний архів Чернігівської області* (ДАЧО), ф. 679, оп. 3, спр. 388, арк. 53.

6. *ЦДІАУ*, ф. 707, оп. 20, спр. 19.

7. *ДАЧО*, ф. 679, оп. 3, спр. 388, арк. 54.

8. *Распоряжение* епархиального начальства // Чернигов. епарх. изв. – 1863. – № 6 (15 марта). – С. 53.

9. *Журналы* Полтавского сельскохозяйственного общества. – 1890. – Вып. 1 (янв.–февр.).

10. *Аркадий* Васильевич Кочубей : некролог / сост. Милорадович. – СПб., 1878. – 8 с.

11. *Зіборова І. В.* Аграрний досвід малоросійського дворянина П. М. Кочубея – в історичній генеалогії / І. В. Зіборова // Вісн. аграр. історії. – К., 2015. – Вип. 11–12.

12. *Вергунов В. А.* Бібліотека П. А. Кочубея / В. А. Вергунов // Панорама – 2015. – 12 черв.

13. *Писчебумажная* фабрика в хуторе Ретик // Памятная книжка Черниговской губернии. – Чернигов, 1862. – С. 91–92.

14. *Список* населенных мест Черниговской губернии имеющих не менее 10 жителей / Черниг. губ. стат. ком. – Чернигов : тип. Черниг. губ. упр., 1902. – 188 с.

ІСТОРИЧНІ МОМЕНТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АГРОНОМІЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ

Ісак Л.М.

Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН (м. Київ)

Основною проблемою агрономії минулого і сучасного етапів залишається низький рівень інформатизації сільськогосподарських процесів. На застосування інформаційних методів та технологій в галузі агрономії впливає загальна інформатизація суспільства, яка ґрунтується на розвитку інформаційних комп'ютерних технологій і є інтелектуальною та матеріальною базою створення нових технологій. Необхідно розглянути процес історичного розвитку інформаційних технологій для потреб агрономії: започаткування та використання інформаційних методів та технологій в агробіологічній науці, дослідження процесу впровадження математичних методів та математичного моделювання, провести періодизацію етапів застосування інформаційних методів та технологій для потреб агрономії.

Завдяки процесу інформатизації створюється нова суспільна ланка – інформаційне суспільство, яке, в свою чергу, характеризується високим рівнем інформаційних технологій, розвинутими інфраструктурами, які забезпечують виготовлення інформаційних ресурсів і можливість доступу до інформації, прискоренням процесів автоматизації обробки інформації, радикальними змінами соціальних структур, внаслідок чого відбувається розширення сфери інформаційної діяльності. Істотно, що невпинний процес інформатизації суспільства впливає на визначення нових освітніх стандартів, впровадження

сучасних технологій до сфери навчання з усіх галузей і рівнів освіти.

Еволюція наукової думки стосовно впровадження інформаційних технологій в галузі агрономії невіддільна від досягнень світової та радянської науки. В Україні важливі дослідження в галузі створення спеціальних систем інформаційного забезпечення для потреб агрономічної науки проводилися в таких наукових закладах, як Інститут кібернетики ім. В.М. Глушкова НАНУ, Національний університет біоресурсів та природокористування України (Українська сільськогосподарська академія), ННЦ «Інститут ґрунтознавства і агрохімії ім. О.Н. Соколовського» НААН, Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, Інститут зрошувального землеробства НААН, відділення «Агроресурси» Інституту гідротехніки і меліорації НААН (УкрНДПТІ «Агроресурси») та ін.

Особливу роль інформаційних методів та технологій у науковій та виробничій сфері відіграли знання В.М. Глушкова. У 1963 р. В.М. Глушков розробив концепцію мережі обчислювальних центрів для керування економікою на всіх рівнях (від підприємства до Держплану та Ради Міністрів СРСР). Під його керівництвом в 1964 р. було розроблено ескізний проект мережі, а також перший варіант загальнодержавної автоматизованої системи керування, яку планувалося реалізувати в цій мережі. Еволюція інформаційних технологій окреслює шлях застосування найпростіших пристроїв лічби та ЕОМ, який є неперервним витісненням механічних способів обробки інформації автоматизованими.

У 1951 р. в м. Києві під керівництвом академіка С.О. Лебедева було побудовано першу в континентальній Європі програмно-керовану ЕОМ – «МЭСМ» (Малая электронно-счетная машина), що в свою чергу сприяло практичному впровадженню досягнень кібернетики в освіту.

Починаючи з 1964 р., до навчальних планів вищих навчальних закладів вводиться офіційний курс програмування для ЕОМ «Математичні машини і програмування з обчислювальним практикумом». У 1970 р. цей курс оновлюється і вводиться під назвою «Обчислювальні машини і програмування». Наступна програма «Обчислювальна математика і програмування» була оновлена в 1976 р., в ній вже було зосереджено питання ознайомлення з мовою програмування високого рівня Алгол-60.

При дослідженні процесу розвитку інформаційних технологій для потреб агрономії у залежності від проблем, що стояли на шляху процесу інформатизації галузі, виділено наступні етапи розвитку. *Перший етап (до кінця 70-х рр. ХХ ст.)* характеризувався проблемами опрацювання великих обсягів даних в умовах обмежених можливостей обчислювальної техніки та обмеженої наявності апаратних засобів. *Другий етап (до кінця 80-х рр. ХХ ст.)* був пов'язаний з використанням міні ЕОМ та появою персональних. Наступний, *третій етап відбувався до кінця 90-х рр. ХХ ст.* На цьому етапі персональний комп'ютер став інструментом непрофесійного користувача, а інформаційні системи – засобом підтримки прийняття його рішень. Відбувалося створення зручного інтерфейсу для роботи у комп'ютерному

середовищі. *Четвертий етап* (з початку XXI ст.) – етап, на якому відбулося створення сучасної технології міжстановчих зв'язків, мереж та їх основи відповідних інформаційних систем.

Інформаційна технологія – це сукупність методів, виробничих процесів і програмно-технічних засобів, об'єднаних в технологічний ланцюжок, що забезпечує збір, зберігання, обробку, вихід і розповсюдження інформації для зниження трудомісткості процесів використання інформаційних ресурсів, підвищення їх надійності і оперативності. Сільське господарство – ідеальне середовище для застосування інформаційних технологій. У агропромисловому комплексі (АПК) в цьому напрямі поки недостатньо позначена роль держави. Потрібна окрема національна програма по інформатизації і автоматизації сільського господарства. При цьому повинні бути чітко сформульовані етапи роботи і визначені орієнтири і результати.

Отже, на основі вищенаведеного, можна зробити висновок, що в умовах швидких змін і постійного вдосконалення засобів інформаційних технологій особливої уваги потребує проблема вивчення теоретичних основ інформаційних технологій, з якої має розпочатися науково і методично обґрунтоване впровадження нових інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес загальноосвітньої школи та вищого педагогічного закладу, як цього вимагає сучасне суспільство, накопичення власного практичного досвіду, який стане підґрунтям для самореалізації молодого фахівця в інформаційному просторі сучасного суспільства.

ВНЕСОК АГРАРНИХ ЕКОНОМІЧНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У РОЗВИТОК ДОСЛІДНОЇ СПРАВИ В КІРОВОГРАДСЬКІЙ ДСГДС

Кернасюк Ю.В.

*Кіровоградська державна сільськогосподарська дослідна станція НААН
(с. Созонівка Кіровоградського району Кіровоградської області)*

Майже 60 років минуло як в далекому вже 1956 р. на базі Української науково-дослідної станції олійних культур і радгоспу ім. Кірова в ході реорганізації та розширення функціональної діяльності була створена Кіровоградська обласна сільськогосподарська дослідна станція.

Серед пріоритетних завдань її діяльності було визначено ведення наукових розробок з усього комплексу організації сільськогосподарського виробництва відповідно до кліматичних умов області, що зумовило необхідність поряд з існуванням традиційних структурних підрозділів землеробства, тваринництва, механізації, захисту рослин і наукової інформації відкриття нового відділу – економіки. Адже будь-які результати науково-дослідних робіт визначаються в комплексі з оцінкою їх економічної та соціальної ефективності. Тому з метою науково-методичного забезпечення економічної роботи в установі і виконання самостійних досліджень у серпні 1956 р був створений окремий структурний підрозділ – відділ економіки і